

NUFHS

Nasjonalt utvalg for
fagskoleutdanning i helse og
sosialfag

NUTF

Nasjonalt utvalg for teknisk
fagskoleutdanning

*Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo*

Deres ref: 200800545-/KOE

Vår ref: 2008/IL

Dato: 25.04.2008

NOU 2008: 3 SETT UNDER ETT – NY STRUKTUR I HØYERE UTDANNING – HØRINGSUTTALELSE

Det vises til brev av 28.01.08 fra KD. NUTF og NUFHS velger å avgi en felles uttalelse, men de respektive medlemmene i utvalgene kan også avgi egne høringsuttalelser via organisasjoner.

Utredningen omfatter utdanning ved høyskoler og universiteter, ikke hele tertiærutdanningen. Dette mener vi er en svakhet, skal man få en god struktur i utdanningssystemet må man ta for seg hele bredden i tertiærutdanningene.

NUFHS og NUTF er nasjonale, bredt partsammensatte utvalg for fagskoleutdanning som gir råd og anbefalinger om utviklingen av fagskoleutdanning ved offentlig og private fagskoler.

Utvalget (Stjernø) viser til at OECD har uttalt det samme, på side 49 gjengis følgende:

OECD er imponert over studiefinansieringen i Norge, men foreslår en gjennomgang og noen endringer, blant annet inntektsavhengig tilbakebetaling av studielån. OECD er også opptatt av at fagskoleproblematikken bør ses i sammenheng med spekteret av utdanningstilbud innenfor høyere utdanning for å få en mer samlet tilnærming til utdanning etter videregående skole.

¹ OECD, *Thematic Review of Tertiary Education: Norway. Country Note (2006)*.

Fagskoleutdanning er en del av tertiærutdanningen i Norge, og godkjenning skjer hos NOKUT, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen. For fagutdannende fra videregående opplæring er fagskolen den naturlige utdanningen etter avsluttet fag eller svennebrev. Fagskoleutdanningen er regulert gjennom egen lov, og kan ha en varighet fra et halvt til to år.

For eksempel er den toårige fagskoleutdanningen i tekniske fag fortsatt svært utbredt ved de fylkeskommunale fagskolene. Utdanningen er både en teknisk teoretisk utdanning og en lederutdanning, utviklet i nært samarbeid med sentrale aktører fra aktuelle bransjer og næringer. Helse og sosialfagene i fagskolen er foreløpig et ettårig studium, men der faglig spisskompetanse innenfor et fagfelt er dominerende, og der denne gruppen vil øke kompetansen innenfor samfunnets satsingsområder i helsesektoren.

I fagskoleloven står det i § 1: ”Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, og som har et omfang tilsvarende minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Med yrkesrettet utdanning

menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplærings tiltak”.

Stjernøutvalget vurderer fagskolene som en mulig konkurransefaktor (side 51). Vi støtter ikke dette synet. Vi mener at fagskolene er en av flere studieveier etter videregående opplæring som bidrar til å dekke de behov samfunnet har for nødvendig kompetanse, og som vil bidra til at nettopp universitetsutdanningene kan holde et kvalitetsmessig høyt akademisk nivå.

Fagskoleutdanning skal være et alternativ til utdanning ved høyskoler og universiteter. Samtidig er det viktig at en utdanning ikke blir en blindgate i utdanningssystemet. Fagskoleutdanning må derfor innpasses i den nye strukturen i høyere utdanning, slik at studentene ser et sømløst, enhetlig utdanningssystem.

NUFHS og NUTF undrer seg over følgende formulering i kapittelet om akademisering:

”En konsekvens av ”akademisering”, i betydningen forskyvning i en mer teoretisk og disiplinorientert retning kan også bli at flere studenter som ønsker en mer praktisk tilnærming til yrket, velger fagskoleutdanning og dermed et lavere kvalifiseringsnivå”.

Er det ikke dette arbeidslivet trenger, tilgang til personale med variert bakgrunn, som sammen kan utfylle hverandre og skape kreative arbeidsmiljøer som driver utviklingen framover?

I mange fagområder gir fagskoleutdanning en utdanning som faglig er fullt på høyde med den som gis i dagens høyskoler. Sammen med den praktiske kompetansen disse studentene har tilegnet seg utdannes de arbeidstakere som arbeidslivet etterspør. Dette er de erfaringene fagskolestudenter opplever når de søker på stillinger etter endt utdanning.

NUFHS og NUTF mener at en bedre sammenheng mellom forskningsbaserte utdanninger ved høyskoler og universiteter og yrkesrettede utdanninger ved fagskolene vil gi arbeidslivet en bredere kompetanse som igjen skaper spennende arbeidsmiljøer.

Under kapittel 17, om internasjonalisering, viser utvalget til at Kunnskapsdepartementet har varslet en Stortingsmelding om internasjonalisering av utdanning. Denne skal komme høsten 2008. Her vil det bli lagt vekt på å se hele utdanningssystemet som en helhet, og meldingen vil gå gjennom hele det internasjonale virkefeltet for å vurdere både vektleggingen av de ulike elementene i internasjonaliseringen, samsvar mellom nasjonale mål og virkemidler og effektiviteten i arbeidet som gjøres. Vi støtter utvalgets syn på at meldingen bør inkludere flere sider ved internasjonalisering enn bare studentmobilitet, og at det blir rettet oppmerksomhet mot hele internasjonaliseringsfeltet, inkludert internasjonalisering som kvalitetsfremmende faktor for institusjonene og for utdanningssystemet som helhet.

I dag er opptakskriteriene til utdanninger ved høyskoler og universiteter slik utformet at søkere med bakgrunn fra fagskoler enten må starte utdanningen på nytt, eller det må foretas en individuell vurdering av den enkelte søker ved den enkelte høyskole/universitet. Dette er en lite tilfredsstillende ordning, som fører til forskjellsbehandling. Vi mener derfor at fagskoleutdanning må gis en innpassing og avkorting i utdanningene som gis ved høyskoler og universiteter, slik at studentene ser et sømløst, helhetlig utdanningssystem.

Med hilsen

Aud Larsen/s
Leder i NUFHS

Ivar Lien/s
Leder i NUTF